

ПОЛТАВСЬКА ДЕРЖАВНА АГРАРНА АКАДЕМІЯ

Кафедра гуманітарних і соціальних дисциплін

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

_____ Наталія СИЗОНЕНКО

«13» січня 2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Вища освіта і європейський освітній простір»

(міжфакультетська вибіркова навчальна дисципліна)

Полтава
2021 / 2022 н .р.

Робоча програма міжфакультетської вибіркової навчальної дисципліни «Вища освіта і європейський освітній простір» для здобувачів вищої освіти Полтавської державної аграрної академії.

Мова викладання: державна.

Розробник: Ільченко А.М., доцент кафедри гуманітарних і соціальних дисциплін, кандидат педагогічних наук, доцент.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри гуманітарних і соціальних дисциплін

Протокол від «13» січня 2021 року № 10.

1. Опис навчальної дисципліни

Елементи характеристики	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Загальна кількість годин -	90	90
Кількість кредитів –	3	3
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти (обов'язкова чи вибіркова)	вибіркова	вибіркова
Рік навчання (курс)	II	II
Семестр	III	III
Лекції (годин)	16	4
Практичні (годин)	14	2
Самостійна робота (годин)	60	84
в т. ч. індивідуальні завдання (контрольна робота) (годин)	-	1
Вид підсумкового контролю	залік	залік

2. Передумови для вивчення навчальної дисципліни

Перелік навчальних дисциплін, які передують її вивченню відповідно до структурно-логічної схеми освітньо-професійних програм: «Філософія», «Університетська освіта», «Історія та культура України».

3. Заплановані результати навчання

Мета вивчення навчальної дисципліни: ознайомлення здобувачів вищої освіти з науково-методологічними засадами освітньої діяльності; надання знань щодо організації системи вищої освіти в Україні та інших європейських країнах; формування світоглядного розуміння глобалізаційних процесів у вищій освіті, концептуальних основ її модернізації, трансформації та реформування в процесі інтеграції в європейський освітній простір.

Основні завдання навчальної дисципліни: сформувати поняття цивілізаційної ролі вищої освіти в умовах «суспільства знань»; визначити роль європейського освітнього простору в глобалізованій системі вищої освіти, значення політичних, соціальних, економічних та освітніх чинників в процесі євроінтеграції вітчизняної вищої освіти; дослідити принципи функціонування європейського освітнього простору та характер трансформацій вищої освіти України в європейський освітній простір; вивчити зусилля наукової та освітянської громадськості, урядів країн Європи до істотного підвищення конкурентоспроможності європейської системи освіти у світовому вимірі; визначити перспективи розвитку європейського простору вищої освіти та місця вищої освіти України в ньому.

Компетентності:

загальні:

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, встановлення причинно-наслідкових зв'язків, уміння використовувати їх у професійній і соціальній діяльності.

ЗК2. Навички використання інформаційно-комунікаційних технологій для пошуку, оброблення, аналізу інформації з різних джерел та прийняття рішень.

фахові:

СК1. Знання основ методології і організації освітньої діяльності згідно європейських вимог.

СК2. Здатність аналізувати й структурувати проблеми вищої освіти, визначати шляхи і засоби забезпечення умов для здобуття якісної освіти.

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Уміти самостійно аналізувати, систематизувати, пояснювати зміст, сутність,

принципи модернізації сучасної системи вищої освіти.

ПНР 2. Уміти застосовувати необхідні інформацію, знання, методи та інструменти для організації результативної та ефективної освітньої діяльності.

ПНР 3. Уміти застосовувати творче мислення для розв'язання теоретичних та практичних проблем в навчальній діяльності, здатність навчатись, вибудовуючи свою діяльність на базі етичних принципів та персональної відповідальності.

4. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Вища освіта. Правові основи вищої освіти в Україні.

Освітня діяльність як сфера суспільної практики. Місце та значення освітньої діяльності в сфері суспільно-духовної соціалізації особистості. Вища освіта: мета, завдання, зміст. Функції і закономірності вищої освіти. Сучасні тенденції у вищій освіті.

Правові основи вищої освіти в Україні. Державні нормативні документи, що визначають зміст вищої освіти. Зростання ролі та значення освіти і науки на сучасному етапі світового соціального, економічного розвитку, політичного і духовного оновлення України. Освіта та самоосвіта.

Тема 2. Історія вищої освіти.

Історичні періоди формування вищої освіти. Виникнення, розвиток і сучасні реалії зарубіжної вищої школи у древніх цивілізаціях та в добу європейського Середньовіччя. Становлення, особливості та зміст діяльності перших європейських університетів. Еволюція зарубіжної вищої освіти у XVII – першій половині XIX ст. Розвиток вищої освіти у розвинених зарубіжних державах наприкінці XIX – у другій половині XX ст. Провідні тенденції у розвитку сучасної вищої освіти в державах Заходу.

Становлення і розвиток вищої освіти в Україні. Зародження й особливості функціонування високого шкільництва в епоху киево-руської державності та українського Відродження. Специфіка розвитку вищої освіти на українських землях наприкінці XVIII – на початку XX ст. Особливості розвитку теорії та практики вищої освіти в УРСР.

Вища освіта в незалежній Україні.

Тема 3. Загальні засади побудови системи вищої освіти в Україні.

Стан та розвиток сучасної вищої освіти в Україні. Система вищої освіти в Україні: основні завдання, принципи побудови та діяльності. Структура вищої освіти, характеристика її основних ланок. Освітні й освітньо-кваліфікаційні рівні структури вищої освіти в Україні. Якість освіти. Академічна доброчесність в освітній і науковій діяльності.

Тема 4. Системи вищої освіти у країнах Європи і Америки.

Формування системи вищої освіти Європейських країн. Сучасні принципи побудови та завдання вищої освіти у розвинених країнах. Доступ громадян до освіти. Заклади освіти. Ступеневість освіти. Кваліфікації. Організація навчання, академічний рік і екзамени. Методи і засоби навчання. Навчання студентів-іноземців.

Тема 5. Євроінтеграція України як чинник соціально-економічного розвитку держави. Роль освіти в розвитку партнерства України з іншими державами.

Європейський вибір України – невід'ємна складова її подальшого розвитку. Хронологія та коротка характеристика подій з налагодження співробітництва України і ЄС. Адаптація законодавства України до законодавства ЄС – один із важливих інструментів створення в Україні нової правової системи та громадянського суспільства. Науково-технічне співробітництво України та ЄС. Вхід освіти і науки України у європейське інформаційне та освітнє поле як вагомий чинник економічного, соціального, інтелектуального, інноваційно-технологічного та культурного розвитку.

Тема 6. Концептуальні аспекти формування єдиного європейського освітнього простору.

Гармонізація архітектури системи європейської вищої освіти як основне завдання Болонського процесу. Основні завдання, принципи та етапи формування європейського освітнього простору.

Визначальні властивості європейської вищої освіти: якість, конкурентоспроможність закладів вищої освіти Європи, взаємна довіра держав і закладів освіти, сумісність структури освіти та кваліфікацій на доступеному і післяступеному рівнях, мобільність здобувачів вищої освіти, привабливість освіти.

Основні завдання та принципи створення зони європейської вищої освіти (шість цілей Болонського процесу): уведення двоциклового навчання; запровадження кредитної системи; формування системи контролю якості освіти; розширення мобільності здобувачів вищої освіти і викладачів; забезпечення працевлаштування випускників та привабливості європейської системи освіти. Подальші дії для досягнення шести цілей Болонського процесу.

Тема 7. Адаптація української системи освіти до європейських вимог.

Адаптація законодавства України до законодавства ЄС – один із важливих інструментів створення в Україні нової правової системи та громадянського суспільств. Модернізація навчання у закладах вищої освіти. Студентоцентроване навчання – шлях формування самодостатньої особистості. Спрямованість освітнього процесу до набуття інноваційної сутності.

Тема 8. Міжнародне співробітництво закладів вищої освіти як складова інтегрування в європейський освітній простір.

Міжнародне співробітництво як пріоритет освітньої стратегії сучасних закладів вищої освіти. Цілі і завдання міжнародного співробітництва в сфері освіти. Основні напрями міжнародного співробітництва у сфері вищої освіти. Міжнародне співробітництво у сфері дослідницької діяльності університетів. Програми академічної мобільності.

Тема 9. Стратегії розвитку європейської вищої освіти.

Модернізація системи вищої освіти як необхідна складова частина інтеграції України в європейський освітній простір. «Європа – 2020» як стратегія зростання. Навчання упродовж життя. Політика інтернаціоналізації в сучасній освіті.

5. Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин										
	денна форма						заочна форма				
	усього	у тому числі					усього	у тому числі			
		л	п	лаб.	н/п	с.р.		л	п	лаб.	с.р.
Тема 1. Вища освіта. Правові основи вищої освіти в Україні.	10	2	2	-	-	6	10	2	2	-	6
Тема 2. Історія вищої освіти.	10	2	2	-	-	6	10	-	-	-	10
Тема 3. Загальні засади побудови системи вищої освіти в Україні.	10	2	2	-	-	6	10	-	-	-	10
Тема 4. Системи вищої освіти у країнах Європи і Америки.	10	2	2	-	-	6	10	-	-	-	10
Тема 5. Євроінтеграція України як чинник соціально-економічного розвитку держави. Роль освіти в розвитку партнерства України з іншими державами.	10	2	-	-	-	8	10	-	-	-	10
Тема 6. Концептуальні	10	2	2	-	-	6	10	-	-	-	10

аспекти формування єдиного європейського освітнього простору.											
Тема 7. Адаптація української системи освіти до європейських вимог.	10	2	2	-	-	6	10	2	-	-	8
Тема 8. Міжнародне співробітництво закладів вищої освіти як складова інтегрування в європейський освітній простір.	10	2	2	-	-	6	10	-	-	-	10
Тема 9. Стратегії розвитку європейської вищої освіти.	10	-	-	-	-	10	10	-	-	-	10
В т.ч. індивідуальні завдання (контр. робота)	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1
Усього годин	90	16	14	-	-	60	90	4	2	-	84

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Тема 1. Вища освіта. Правові основи вищої освіти в Україні.	2	2
2	Тема 2. Історія вищої освіти.	2	-
3	Тема 3. Загальні засади побудови системи вищої освіти в Україні.	2	-
4	Тема 4. Системи вищої освіти у країнах Європи і Америки.	2	-
5	Тема 6. Концептуальні аспекти формування єдиного європейського освітнього простору.	2	-
6	Тема 7. Адаптація української системи освіти до європейських вимог.	2	-
7	Тема 8. Міжнародне співробітництво закладів вищої освіти як складова інтегрування в європейський освітній простір.	2	-
8	Разом	14	2

Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Тема 1. Вища освіта. Правові основи вищої освіти в Україні.	6	6
2	Тема 2. Історія вищої освіти.	6	10
3	Тема 3. Загальні засади побудови системи вищої освіти в Україні.	6	10
4	Тема 4. Системи вищої освіти у країнах Європи і Америки.	6	10
5	Тема 5. Євроінтеграція України як чинник соціально-економічного розвитку держави. Роль освіти в розвитку	8	10

	партнерства України з іншими державами.		
6.	Тема 6. Концептуальні аспекти формування єдиного європейського освітнього простору.	6	10
7	Тема 7. Адаптація української системи освіти до європейських вимог.	6	8
8	Тема 8. Міжнародне співробітництво закладів вищої освіти як складова інтегрування в європейський освітній простір.	6	10
9	Тема 9. Стратегії розвитку європейської вищої освіти.	10	10
10	В т.ч. індивідуальні завдання (контр. робота)	-	1
	Разом	60	84

7. Індивідуальні завдання

Індивідуальна робота здобувача вищої освіти направлена на закріплення теоретичного матеріалу та практичних навичок. Реалізація даного напрямку роботи передбачається шляхом виконання індивідуалізованого навчального завдання, яке виконується самостійно здобувачем вищої освіти в позааудиторний час: контрольної роботи для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання. За своїм змістом контрольна робота є завершеною письмовою роботою у межах навчальної програми курсу і виконується на основі, як знань і навичок одержаних у процесі лекційних та семінарських занять, так і знань, набутих у процесі самостійної роботи (див. Методичні рекомендації до написання контрольної роботи для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання).

8. Оцінювання результатів навчання

Програмні результати навчання	Методи навчання	Форми оцінювання
<p>ПРН 1. Уміти самостійно аналізувати, систематизувати, пояснювати зміст, сутність, принципи модернізації сучасної системи вищої освіти.</p> <p>ПНР 2. Уміти застосовувати необхідні інформацію, знання, методи та інструменти для організації результативної та ефективної освітньої діяльності.</p> <p>ПНР 3. Уміти застосовувати творче мислення для розв'язання теоретичних та практичних проблем в навчальній діяльності, здатність навчатись, вибудовуючи свою діяльність на базі етичних принципів та персональної відповідальності.</p>	<p>1) методи організації і здійснення навчальної діяльності: - словесні (лекція, розповідь-пояснення, бесіда проблемно-пошукового характеру, обговорення навчальних теоретичних питань); - наочні (ілюстрування); - практичні (робота з навчально-методичною літературою; конспектування, підготовка реферату, тез, розробка конспектів лекційних і практичних занять);</p> <p>2) методи формування пізнавальних інтересів та інтерактивні методи (створення ситуації інтересу, навчальні дискусії, життєві ситуації);</p> <p>3) методи стимулювання, мотивації й обов'язку (роз'яснення мети навчального предмета, висування вимог до вивчення предмета), оперативний контроль;</p> <p>4) комп'ютерні, мультимедійні</p>	<p>ведення конспекту; опитування, участь у дискусіях; виконання завдань самостійної роботи; виконання тестових завдань; підготовка реферату, доповіді 3 мультимедійною презентацією контрольна робота (для ЗФН)</p>

	методи (використання мультимедійних презентацій, дистанційне навчання.)	
--	---	--

Критерієм успішного навчання є досягнення здобувачем вищої освіти мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання.

Критерії успішного опанування програмних результатів навчання

Програмні результати навчання	Відсоток у підсумковій оцінці з навчальної дисципліни, %	Максимальна кількість балів	Мінімальний пороговий рівень оцінок, балів
ПРН 1.	30	30	18
ПРН 2.	30	30	18
ПРН 3.	40	40	24
Разом	100	100	60

Одним із обов'язкових елементів освітнього процесу є систематичний поточний контроль оволодіння компетентностями та підсумкова оцінка рівня досягнення програмних результатів навчання.

Форми оцінювання результатів навчання (денна форма навчання)

Програмні результати навчання	Форма оцінювання									
	Ведення конспекту		Опитування		Розв'язування тестів		Виконання завдань самостійної роботи		Реферат, мультимедійна презентація	
	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів
ПРН 1.	3	5	5	8	2	3	5	8	3	6
ПРН 2	3	5	4	7	2	4	5	8	4	6
ПРН 3	4	6	6	10	3	5	6	11	5	8

Форми оцінювання результатів навчання (заочна форма навчання)

Програмні результати навчання	Форма оцінювання					
	Ведення конспекту	Опитування	Розв'язування тестів	Виконання завдань самостійної роботи	Реферат, мультимедійна презентація	Контрольна робота

	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів
ПРН 1	1	1	1	1	2	4	5	8	3	6	6	10
ПРН 2	1	1	1	2	2	3	5	8	4	6	5	10
ПРН 3	1	2	1	2	3	5	6	11	5	8	8	12

Форми, шкала та критерії оцінювання результатів навчання при проведенні поточного контролю успішності здобувачів вищої освіти:

1) ведення конспекту (0 – 2 бали)

Кількість балів	Критерії оцінювання
2	всі питання конспекту теми розкриті відповідно до плану
1	конспект теми не повний, питання, зазначені у плані, занотовані не всі.
0	немає конспекту

2) опитування 0-5 балів: 0 – 4 бали – усна відповідь; 0 – 1 бал – участь у дискусії

Кількість балів	Критерії оцінювання
4	здобувач вищої освіти ґрунтовно і послідовно викладає вивчений навчальний матеріал, виявляє повне розуміння його змісту; обґрунтовує власні думки; застосовує теоретичні знання при вирішенні практичних питань і ситуацій, наводить необхідні приклади, аргументує їх; активно бере участь у дискусіях, диспутах, виявляє ініціативу; самостійно аналізує, систематизує, пояснює зміст, сутність, принципи модернізації сучасної системи вищої освіти; демонструє високий рівень уміння застосовувати необхідні інформацію, знання, методи та інструменти для організації результативної та ефективної освітньої діяльності; вибудовує свою навчальну діяльність на базі етичних принципів та персональної відповідальності; дотримується норм сучасної літературної мови;
3	здобувач вищої освіти ґрунтовно і послідовно викладає вивчений навчальний матеріал, виявляє належне розуміння його змісту, але припускається незначних помилок, які самостійно виправляє після зауважень викладача; застосовує теоретичні знання при вирішенні практичних питань і ситуацій з допомогою викладача, наводить необхідна приклади, аргументує їх; бере участь у дискусіях, диспутах; виявляє ініціативу; самостійно аналізує, систематизує, пояснює зміст, сутність, принципи модернізації сучасної системи вищої освіти; демонструє достатній рівень уміння застосовувати необхідні інформацію, знання, методи та інструменти для організації результативної та ефективної освітньої діяльності; вибудовує свою навчальну діяльність на базі етичних принципів та персональної відповідальності; дотримується норм сучасної літературної мови;
2	здобувач вищої освіти виявляє знання і розуміння основних положень теми з дисципліни, викладає матеріал не досить повно, не завжди глибоко і

	переконливо обґрунтовує власні думки; пов'язує теоретичний матеріал з практичними уміннями з допомогою викладача; участь у дискусіях, диспутах бере не охоче, не виявляє ініціативу; аналізує, систематизує, пояснює зміст, сутність, принципи модернізації сучасної системи вищої освіти з допомогою викладача; демонструє середній рівень уміння застосовувати необхідні інформацію, знання, методи та інструменти для організації результативної та ефективної освітньої діяльності; вибудовує свою навчальну діяльність на базі етичних принципів та персональної відповідальності; дотримується норм сучасної літературної мови;
1	здобувач вищої освіти не виявляє знань більшої частини навчального матеріалу, допускає суттєві помилки, що можуть спотворювати зміст питань; не вміє глибоко і переконливо обґрунтовувати власні думки і відчуває труднощі під час добору прикладів та поєднання теорії з практичними навичками; участь у дискусіях, диспутах бере не охоче, не виявляє ініціативу; аналізує, систематизує, пояснює зміст, сутність, принципи модернізації сучасної системи вищої освіти з допомогою викладача; демонструє низький рівень уміння застосовувати необхідні інформацію, знання, методи та інструменти для організації результативної та ефективної освітньої діяльності; не завжди вибудовує свою навчальну діяльність на базі етичних принципів та персональної відповідальності; частково дотримується норм сучасної літературної мови;
0	відповідь відсутня або неправильна; здобувач вищої освіти не бере участь у дискусіях; не виявляє ініціативу; самостійно не аналізує, не систематизує, не пояснює зміст, сутність, принципи модернізації сучасної системи вищої освіти; не демонструє застосовувати необхідні інформацію, знання, методи та інструменти для організації результативної та ефективної освітньої діяльності; не вибудовує свою навчальну діяльність на базі етичних принципів та персональної відповідальності; не дотримується норм сучасної літературної мови;
+1	Здобувач вищої освіти бере активну участь у дискусії з актуальних питань теми

3) розв'язування тестів (0-12)

Кількість балів	Критерії оцінювання
0-12	За кожен правильну відповідь 1 бал

Самостійна робота

4) виконання завдань самостійної роботи (0-3 бали)

Кількість балів	Критерії оцінювання
3	завдання самостійної роботи з теми виконані відповідно до методичних рекомендацій у повному обсязі з демонструванням уміння застосовувати необхідну інформацію, знання, методи та інструменти для організації результативної та ефективної освітньої діяльності; здобувач вищої освіти застосовує творче мислення для розв'язання теоретичних та практичних проблем в навчальній діяльності, демонструє здатність навчатись, вибудовуючи свою діяльність на базі етичних принципів та персональної відповідальності
1-2	завдання самостійної роботи з теми виконані не всі, або мають неточності чи

	незначні помилки з частковим демонструванням уміння застосовувати необхідну інформацію, знання, методи та інструменти для організації результативної та ефективної освітньої діяльності; здобувач вищої освіти не застосовує творче мислення для розв'язання теоретичних та практичних проблем в навчальній діяльності, демонструє здатність навчатись, вибудовуючи свою діяльність на базі етичних принципів та персональної відповідальності
0	завдання самостійної роботи не виконані, або виконані неправильно, здобувач вищої освіти не демонструє уміння застосовувати необхідну інформацію, знання, методи та інструменти для організації результативної та ефективної освітньої діяльності; здобувач вищої освіти не застосовує творче мислення для розв'язання теоретичних та практичних проблем в навчальній діяльності, не демонструє здатність навчатись, вибудовуючи свою діяльність на базі етичних принципів та персональної відповідальності

5) реферат (0-10 балів)

Кількість балів	Критерії оцінювання
9-10	виконані всі вимоги до написання і захисту реферату; визначена проблема й обґрунтована її актуальність; зроблений аналіз різних поглядів на проблему науковців; сформульовані чіткі завдання дослідження; логічно викладена власна позиція; зміст реферату відповідає темі, що розкрита повністю; сформульовані висновки відповідно до завдань; витриманий обсяг реферату; дотримані вимоги до зовнішнього оформлення; дані правильні відповіді на додаткові питання; вибудовує свою діяльність на базі принципів професійної етики та персональної відповідальності з дотриманням принципу автономної та якісної роботи щодо поставлених завдань і взятих обов'язків, академічної доброчесності, в процесі доповіді демонструє на високому рівні сформовані навички професійної комунікації, професійної етики.
6-8	виконані всі вимоги до написання і захисту реферату; визначена проблема й обґрунтована її актуальність; зроблений аналіз різних поглядів на проблему науковців; сформульовані чіткі завдання дослідження; логічно викладена власна позиція; зміст реферату відповідає темі, що розкрита повністю; сформульовані висновки відповідно до завдань; витриманий обсяг реферату; дотримані вимоги до зовнішнього оформлення; відповіді на додаткові питання не повні; вибудовує свою діяльність на базі принципів професійної етики та персональної відповідальності з дотриманням принципу автономної та якісної роботи щодо поставлених завдань і взятих обов'язків, академічної доброчесності, в процесі доповіді демонструє на достатньому рівні сформовані навички професійної комунікації, професійної етики.
3-5	основні вимоги до реферату і його захисту виконані, але при цьому допущені деякі недоліки; не обґрунтовано актуальність проблеми, висновки не чіткі; наявні певні неточності у викладенні матеріалу; вимоги щодо оформлення реферату дотримані; на додаткові питання дані неповні відповіді; здобувач вищої освіти в процесі доповіді демонструє на середньому рівні сформовані навички професійної комунікації.
1-2	є істотні відступи від вимог до реферування, зокрема: тема розкрита лише частково; допущені фактичні помилки в змісті реферату або при відповіді на додаткові питання; висновки відсутні; здобувач вищої освіти в процесі доповіді не розкриває повно тему реферату, не вибудовує свою діяльність на базі принципів професійної етики та персональної відповідальності; демонструє на

	низькому рівні сформовані навички професійної комунікації.
0	реферативна робота не виконана.

б) мультимедійна презентація (0-10 балів)

Кількість балів	Критерії оцінювання
9-10	у презентації відображено глибоке розуміння та усвідомлення матеріалу, творчий підхід до поставлених задач. Під час аналізу-інтерпретації зроблені самостійні висновки, аргументація, є власне ставлення до проблеми. Малюнки, звуки, фото, анімації – у кількості, виправданій змістом презентації. Робота виконана творчо і самостійно з дотриманням принципів професійної етики та персональної відповідальності, академічної доброчесності; презентація характеризується оригінальністю з дотриманням вимог професійної комунікації.
6-8	презентація має чіткі цілі, відповідні завдання з теми; представляє собою інформацію з різноманітних джерел, структуровану у формі опорного конспекту, зрозумілу для аудиторії; зроблений акцент на важливих питаннях теми, здобувач дотримується принципів професійної етики та персональної відповідальності, академічної доброчесності, демонструє на достатньому рівні навички професійної комунікації.
3-5	презентація сфокусована на темі, але висвітлює її змісту частково; наявна певна організаційна структура; можуть бути незначні помилки чи незрозумілості, вибудовує свою діяльність на базі принципів професійної етики та персональної відповідальності, академічної доброчесності, демонструє на середньому рівні навички професійної комунікації;
1-2	презентація сфокусована на темі, але не висвітлює її змісту; організаційна структура не логічна; можуть бути значні помилки чи незрозумілості, не дотримується принципів професійної етики та персональної відповідальності, академічної доброчесності, демонструє на низькому рівні навички професійної комунікації.
0	презентація не виконана.

7) контрольна робота (для заочної форми навчання) (0-32 балів)

Кількість балів	Критерії оцінювання
26-32	виконані всі вимоги до написання і захисту контрольної роботи; у вступі визначена проблема й обґрунтована її актуальність; зроблений аналіз різних поглядів на проблему науковців минулого й сучасності; сформульовані чіткі завдання контрольної роботи; в основній частині контрольної роботи повно розкрито зміст теми; логічно викладена власна позиція; сформульовані висновки відповідно до завдань; список рекомендованої літератури оформлений відповідно до вимог; витриманий обсяг контрольної роботи, дотримані вимоги до її зовнішнього оформлення; дані правильні відповіді на додаткові питання під час захисту контрольної роботи;
17-25	виконані всі формальні вимоги до написання й захисту контрольної роботи; у вступі проблема позначена, але недостатньо обґрунтована її актуальність; зроблений короткий аналіз різних точок зору на проблему науковців минулого й сучасності; визначені завдання контрольної роботи; в основній частині контрольної роботи зміст реферату відповідає темі, що розкрита достатньо

	повно, викладена власна позиція; сформульовані висновки; список рекомендованої літератури оформлений відповідно до вимог; витриманий обсяг контрольної роботи, дотримані вимоги до зовнішнього оформлення; дані не достатньо повні відповіді на додаткові питання під час захисту контрольної роботи;
8-16	основні вимоги до контрольної роботи і її захисту виконані, але при цьому допущені деякі недоліки: у вступі не достатньо обґрунтовано актуальність проблеми, аналіз різних точок зору науковців даної проблеми не зроблений, завдання не визначені, або визначені не правильно; в основній частині контрольної роботи тема не розкрита повно, наявні певні неточності у викладенні матеріалу; висновки не чіткі, або не відповідають визначеним завданням; список рекомендованої літератури не оформлений відповідно до вимог; на додаткові питання дані неповні відповіді;
1-7	є істотні відступи від вимог до написання і захисту контрольної роботи, зокрема: у вступі не обґрунтовано актуальність питання, не визначені завдання дослідження, або визначені неправильно; не зроблений аналіз поглядів різних науковців на обрану проблему; в основній частині контрольної роботи визначена тема розкрита лише частково; допущені фактичні помилки у змісті; висновки не відповідають завданням або відсутні; список рекомендованої літератури не оформлений відповідно до вимог;
0	контрольна робота не виконана.

Форма проведення семестрового контролю згідно з робочим та навчальним планом – залік.

9. Схема нарахування балів з навчальної дисципліни (денна форма навчання)

Назва теми	Види навчальної роботи здобувачів вищої освіти						Разом
	Ведення конспекту	Опитування	Розв'язування тестів	Самостійна робота			
				Практичні завдання	Реферат	Презентація	
Тема 1. Вища освіта. Правові основи вищої освіти в Україні.	2	-		3			5
Тема 2. Історія вищої освіти.	2	5		3			10
Тема 3. Загальні засади побудови системи вищої освіти в Україні.	2	5		3			10
Тема 4. Системи вищої освіти у країнах Європи і Америки.	2	5		3			10
Тема 5. Євроінтеграція України як чинник соціально-економічного розвитку держави. Роль освіти в розвитку партнерства України з іншими державами.	2	-		3			5
Тема 6. Концептуальні аспекти формування єдиного європейського	2	5		3			10

освітнього простору.							
Тема 7. Адаптація української системи освіти до європейських вимог.	2	5		3			10
Тема 8. Міжнародне співробітництво закладів вищої освіти як складова інтегрування в європейський освітній простір.	2	-		3			5
Тема 9. Стратегії розвитку європейської вищої освіти.	-	-	12	3			15
Реферат, презентація	-	-	-	-	10	10	20
Разом	16	25	12	27	10	10	100

**Схема нарахування балів з навчальної дисципліни
(заочна форма навчання)**

Назва теми	Види навчальної роботи здобувачів вищої освіти						Разом
	Ведення конспекту	Опитування	Розв'язування тестів	Самостійна робота			
				Практичні завдання	Реферат, презентація	Контрольна робота	
Тема 1. Вища освіта. Правові основи вищої освіти в Україні.	2	5	12	3		-	22
Тема 2. Історія вищої освіти.	-	-	-	3		-	3
Тема 3. Загальні засади побудови системи вищої освіти в Україні.	-	-	-	3		-	3
Тема 4. Системи вищої освіти у країнах Європи і Америки.	-	-	-	3		-	3
Тема 5. Євроінтеграція України як чинник соціально-економічного розвитку держави. Роль освіти в розвитку партнерства України з іншими державами.	-	-	-	3		-	3
Тема 6. Концептуальні аспекти формування єдиного європейського освітнього простору.	-	-	-	3		-	3
Тема 7. Адаптація української системи освіти до європейських вимог.	2	-	-	3		-	5
Тема 8. Міжнародне співробітництво закладів вищої освіти як складова інтегрування в європейський освітній простір.	-	-	-	3		-	3
Тема 9. Стратегії розвитку європейської вищої освіти.	-	-	-	3		-	3

Реферат, презентація	-	-	-	-	10 10	-	20
Індивідуальне завдання (контр.роб)	-	-	-	-	-	32	32
Разом	4	5	12	27	20	32	100

10. Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Артёмов І.В., Ващук О.М. Концептуальні та правові основи формування Європейського освітнього простору : навчальний посібник / за ред. Ф.Г. Ващука, В.І. Лугового. Ужгород : Зак ДУ, 2011. 486 с.
2. Болонський процес : Документи / Укл. : З.І. Тимошенко, А.М. Грохов, Ю.А. Гапон, Ю.У. Полеха. К. : Вид-во Європ.ун-ту, 2004. 169 с.
3. Вища освіта та Європейський освітній простір / Василь Крижко, Марк Елькін, Ольга Старокожко, Ксенія Тельчарова, Ольга Грицайова . Бердянськ, Видавець Ткачук О.В. 2015. 448 с.
4. Ільченко А.М., Шейко С.В. Вища освіта і Болонський процес : навчальний посібник. Полтава : РВ ПДАА, 2014. 316 с.
5. Інтеграція в європейський освітній простір : здобутки, проблеми, перспективи : монографія / за заг. ред. Ф.Г. Ващука. Ужгород : Зак ДУ, 2011. 560 с.
6. Ніколаєнко С.М. Вища освіта – джерело соціально-економічного і культурного розвитку суспільства. К. : Знання, 2005. 319 с.

Допоміжні

1. Андрущенко В. Модернізація вищої освіти України в контексті Болонського процесу. *Болонський процес в дії*. К., 2005. С 5-11.
2. Болонський процес : перспективи і розвиток у контексті приєднання до Європейського простору вищої освіти : монографія / за ред. В.М. Бебика. К. : МАУП, 2004. 200 с.
3. Домніч В.І. Головні принципи входження України в європейський простір вищої освіти *Проблеми модернізації освіти України в контексті Болонського процесу* : Матеріали Першої Всеукраїнської наук.-практ. конф. К. : Вид-во Європ. ун-ту, 2004. С. 11-17.
4. Ільченко А.М., Вовк М.О. Стан сформованості мотивації до навчання у здобувачів вищої освіти // *Всеукраїнський науково-практичний журнал «Директор школи, ліцею, гімназії»*. Спеціальний тематичний випуск «Міжнародні челпанівські психолого-педагогічні читання». К.: Гнозис, 2019. №2. Кн. 2. Том I (24). С.219 -226.
5. Ільченко А.М., Подлесна Г.В. Особливості організації самостійної роботи здобувачів вищої освіти в процесі вивчення соціально-гуманітарних дисциплін // *Всеукраїнський науково-практичний журнал «Директор школи, ліцею, гімназії»*. Спеціальний тематичний випуск «Вища освіта України в контексті інтеграції до Європейського освітнього простору». К.: Гнозис, 2018. №6. Кн. 2. Том III (81). С.184-194.
6. Загальноєвропейський простір вищої освіти - досягнення цілей: Комюніке Конференції міністрів країн Європи, відповідальних за сферу вищої освіти (м. Берген, Норвегія, 19-20 травня 2005 р.) // *Вища школа*. 2005. № 4. С. 20-25.
7. Кириченко І.Г. Формувати єдину європейську систему освіти (Правові аспекти функціонування Болонської декларації на території України) // *Гуманітарні науки*. 2005. №1. С. 31-36.
8. Подлесна Г.В., Ільченко А.М. Шляхи реалізації особистісно-орієнтованого підходу до навчання в процесі формування особистості здобувача вищої освіти // *Всеукраїнський науково-практичний журнал «Директор школи, ліцею, гімназії»*. Спеціальний тематичний випуск «Вища освіта України в контексті інтеграції до Європейського освітнього простору». К.: Гнозис, 2018. №6. Кн. 2. Том I (79). С. 389-400.
9. Проблеми адаптації вищої освіти в Україні до європейських стандартів і принципів

Болонського процесу : *Матеріали міжнар. наук. конф.* 23-26 берез. 2004 р., Ужгород (Україна) – Сніна (Словаччина) / Упоряд. Х.М. Олексика. Ужгород, 2004. 227 с.

Інформаційні ресурси

1. Артёмов І.В., Ващук О.М. Концептуальні та правові основи формування Європейського освітнього простору : навчальний посібник / за ред. Ф.Г. Ващука, В.І. Лугового. Ужгород : Зак ДУ, 2011. 486 с. URL : <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/3718>
Ільченко А.М., Шейко С.В. Вища освіта і Болонський процес : навчальний посібник. Полтава : РВ ПДАА, 2014. 316 с. URL : <http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/bitstream/123456789/559/1/%D0%92%D0%B8%D1%89%D0%B0%20%D0%BE%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%B0%20%D1%96%20%D0%91%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B8%D0%B9%20%D0%BF%D1%80%D0%BE%D1%86%D0%B5%D1%81.pdf>
2. Проект Концепції розвитку освіти України на період 2015-2025 років. URL : http://tnpu.edu.ua/EKTS/proekt_koncepc.pdf
3. Про вищу освіту: Закон України від 1 липня 2014 року №1556 – VII //Відомості Верховної Ради України, від 19.09.2014р./№37-38/ стр.2716, ст.2004. URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
4. Стратегія розвитку вищої освіти в Україні на 2021-2031 роки. URL : <https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2020/09/25/rozvitku-vishchoi-osviti-v-ukraini-02-10-2020.pdf>
5. Хоружий Г. Ф. Європейська політика вищої освіти. Монографія. Полтава : Дивосвіт, 2016. 384 с. URL : <https://knute.edu.ua/file/MjkyMQ==/01d626453878c72a91c026651e5a0735.pdf>